

УДК 339.9:338.439.02

*Дороніна М.С. д.е.н., професор,
Науково-дослідного центру індустріальних
проблем розвитку
Національної академії наук України,
Косенко Є.А. здобувач освіти
Національний технічний університет «ХПІ»
(м. Харків, Україна)*

МЕТОДОЛОГІЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ У СВІТОВОМУ ВИМІРІ

Продовольча безпека є однією з ключових складових глобальної стабільності, добробуту та сталого розвитку людства. В умовах сучасних викликів, пов'язаних зі зростанням населення, змінами клімату, політичними конфліктами, економічною нерівністю та пандеміями, проблема забезпечення достатнього, якісного та доступного харчування для всіх верств населення стає дедалі актуальнішою. Згідно з визначенням ФАО (продовольчої та сільськогосподарської організації ООН), продовольча безпека досягається тоді, коли всі люди в будь-який час мають фізичний, доступ до достатньої кількості безпечної та поживної їжі для підтримки активного та здорового життя.

У глобальному вимірі продовольча безпека залежить від комплексу факторів, зокрема ефективності сільськогосподарського виробництва, міжнародної торгівлі, державної політики, наукових досягнень у сфері біотехнологій та агроінновацій, а також екологічних змін. Збалансоване управління цими факторами є основою стійкого розвитку продовольчих систем та забезпечення харчових потреб населення планети.

Метою дослідження є аналіз сучасних підходів до забезпечення продовольчої безпеки на глобальному рівні, визначення ключових викликів та методологічного підґрунтя для формування ефективної політики у даній сфері.

Методологічна основа дослідження базується на комплексному підході, що включає аналіз наукової літератури, статистичних даних, міжнародних нормативно-правових документів та доповідей провідних світових організацій, таких як ФАО, ВООЗ, ООН та Світовий банк. Використано міждисциплінарні методи дослідження, що дозволяють оцінити проблему продовольчої безпеки з різних точок зору: економічної, соціальної, екологічної та технологічної.

Основні методи дослідження, на наш погляд, можуть включати в себе наступні теоретико-методичні концептуальні підходи.

1. Аналіз даних та порівняльний аналіз – вивчення статистичних показників щодо рівня продовольчої безпеки в різних країнах та регіонах.

2. Метод експертних оцінок – залучення думок провідних спеціалістів у галузі агроекономіки, екології та міжнародної торгівлі.

3. Системний підхід – розгляд продовольчої безпеки як багаторівневої системи, яка включає виробництво, логістику, споживання та управління ресурсами.

4. Емпіричний метод – аналіз конкретних кейсів та міжнародного досвіду у вирішенні продовольчих криз.

Аналіз методологічних підходів до забезпечення продовольчої безпеки у світовому вимірі дозволяє зробити низку важливих висновків:

- глобальні виклики продовольчої безпеки. Найбільшими загрозами залишаються зміни клімату, соціально-економічна нестабільність, зростання населення та деградація природних ресурсів. Всі ці фактори вимагають комплексних стратегічних рішень та міжнародної співпраці.

- роль інновацій та технологій. Використання біотехнологій, точного землеробства, генетично модифікованих культур та цифрових платформ для моніторингу врожаїв суттєво підвищує ефективність аграрного сектору.

- політичні та економічні аспекти. Державна політика відіграє вирішальну роль у регулюванні аграрного ринку, розподілі ресурсів та забезпеченні доступу до якісного харчування. Розвиток міжнародної торгівлі та зменшення протекціоністських бар'єрів є важливими умовами сталого забезпечення продовольчої безпеки.

- необхідність інтегрованого підходу. Глобальна продовольча безпека вимагає узгоджених дій на всіх рівнях – від місцевих громад до міжнародних організацій. Ефективна координація міждержавних програм, підтримка сталого розвитку сільського господарства та запровадження екологічно чистих технологій є ключовими елементами розв'язання проблеми.

- етичний та соціальний вимір. Забезпечення рівного доступу до їжі, боротьба з бідністю та підтримка вразливих верств населення є важливими аспектами формування справедливих і стійких продовольчих систем.

У підсумку, дослідження продовольчої безпеки у світовому вимірі демонструє необхідність комплексного та скоординованого підходу, що включає економічні, технологічні, соціальні та екологічні аспекти. Лише завдяки глобальній співпраці, інноваціям та ефективній політиці можна досягти сталого забезпечення продовольством для всього населення планети.

Список використаних джерел:

1. Косенко, А., Князь, С., Касич, А., & Лега, О. (2023). Інтелектуальна власність промислових підприємств: проблеми методології, управління та ціноутворення. *Вісник Національного технічного університету "Харківський*

політехнічний інститут" (економічні науки), (4), 65–71.
URL: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2023.4.65>

2. Перерва П. Г. Синергія екологічного обліку та оподаткування в контексті досягнення цілей сталого розвитку / Перерва П. Г., Лега О. В., Безкровний О. В. // *Економічний простір : зб. наук. праць.* – Дніпро : УДУНТ, 2025. – 2025. – №197. – С. 107-115. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.197.107-115>

3. Перерва П. Г., Лега О. В., Тютюнник С. В., Тютюнник Ю. М. Прибуток як основа фінансової стійкості та стратегічного розвитку підприємства. *Актуальні питання економічних наук*, 2025. № 7. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14790464>

4. Лега О. В., Канцедал Н. А., Прийдак Т. Б., Яловега Л. В. (2025). Формування калькуляційних статей собівартості як основи ціноутворення на продукцію лісового господарства. *Актуальні питання економічних наук*, (7). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14767562>

5. Перерва П. Г., Лега О. В. Податковий консалтинг: інструмент для фінансової безпеки. *Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції* : зб. матеріалів 4-ї Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. Херсон : ФОП Вишемирський В. С., 2024. С. 141-143. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/84562>

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет аграрного менеджменту
(кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту)
Гуманітарно-педагогічний факультет
(кафедри соціальної роботи та реабілітації)
Purdue University (USA)
Fater Academy of India (India)
Національний університет «Запорізька політехніка»
НТУ «Дніпровська політехніка»**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
«РОЛЬ МОЛОДИ У РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ»**

**15-16 квітня 2025 р.
Київ, онлайн, Zoom**

Роль молоді у розвитку АПК України [Електронний ресурс]: зб. матеріалів ІХ міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 квітня 2025 р.). Київ: НУБіП України, 2025. 362 с. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.

**КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОВЕДЕНА В РАМКАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОЄКТУ
МОДУЛЬ ЖАНА МОНЕ «ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ
ІНКЛЮЗІЇ В ЄС» ЗА ПІДТРИМКИ ЕРАЗМУС+,
101127466 – EPSEI – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

*Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету аграрного менеджменту
(протокол № 11 від 19 травня 2025 року)*

Збірник укладено за матеріалами ІХ міжнародної науково-практичної конференції «Роль молоді у розвитку АПК України». Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

The collection is based on the materials of the V International Scientific and Practical Conference "The Role of Youth in the Development of AIC of Ukraine", conducted by the Faculty of Agrarian Management and the Faculty of Humanities and Education of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. The content of the sections is synchronized with the main directions of the conference.

The publication is designed for scientists, teachers, graduate students, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук Л.В., д. екон. наук, проф., член-кореспондент НАН України (голова);
Деліні М.М., д. екон. наук, професор; Прушківська Е. В., д. екон. наук, професор;
Сопівник І.В., д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації;
Супрун Д.М., д. пед. наук, професор; Осадченко І.І., д. пед. наук, професор;
Власенко Т.О, к. екон. наук, доцент, звідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту;
Алексєєва К.А., к.наук з держ. упр., доцент; Гаврилюк В.П. к.екон. наук, доцент;
Дергач А.В., к.наук з держ. упр., доцент; Лобунець Т.В., к. екон. наук, доцент;
Чемодуров О.М., к. екон. наук, доцент; Юзба В.О. к. екон. наук, доцент;
Прохорчук О.М., к. пед. наук, доцент; Тілікіна Н.В., к. екон.наук, доцент;
Мовчун С.В., к.екон.наук; Власенко К.О., к.пед.наук; Голева М.С., PhD, асистент;
Будегай В.А., асистент; Кендус Д.І., асистент.

Тези доповідей подано в авторській редакції.

Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів

© НУБіП України,
2025 © Автори, 2025